

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat
Școala Doctorala Finanțe

MODELE ÎN ECONOMIA MONETARĂ

Alexandra Cheptiș

Conducător de doctorat: Prof. Univ. Dr. Ciprian Necula

București, 2025

REZUMAT

Studiul de față aduce o contribuție semnificativă la înțelegerea dinamicii ciclurilor economice din România în ultimele două decenii, prin aplicarea unei metodologii riguroase, care îmbină analiza multivariată cu abordări sectoriale, într-un cadru comparativ alături de două economii din Europa Centrală și de Est: Cehia și Ungaria. Această perspectivă comparativă permite conturarea unor concluzii relevante cu privire la sincronizarea ciclurilor economice, vulnerabilitatea sectoarelor economice în fața șocurilor externe și eficiența politicilor de răspuns adoptate de autoritățile naționale în contexte de criză.

Prin metode statistice și econometrice avansate, cercetarea evidențiază modul în care diferite sectoare economice reacționează la schimbările din ciclul economic, subliniind domeniile sensibile la șocuri și potențialul acestora ca indicatori timpurii ai recesiunii. Analiza sectorială oferă astfel o imagine detaliată a economiei românești și susține dezvoltarea unor instrumente de avertizare timpurie utile pentru deciziile de politică economică.

Un element esențial al cercetării este evaluarea impactului șocurilor externe asupra creșterii economice, realizată prin modelele SVAR. Acestea diferențiază efectele șocurilor financiare și sanitare, evidențiind influența puternică a producției și prețurilor externe asupra PIB-ului. Analiza arată că, în crize majore precum cea din 2008 și pandemia COVID-19, România și Ungaria au răspuns mai rapid decât Cehia, indicând o sensibilitate și adaptabilitate superioară pe termen scurt. Rezultatele sunt completate prin testarea relației cauzale dintre șocurile externe și economia internă prin testul Granger, care indică o relație unidirecțională. Creșterea economică este semnificativ influențată de factori externi în perioade de criză, subliniind importanța monitorizării indicatorilor globali în procesul decizional intern..

Un alt aspect important al tezei este analiza eficienței politicii monetare în condiții de instabilitate economică, realizată prin modelele TVP-FAVAR. Acestea surprind variația impactului măsurilor convenționale și neconvenționale în funcție de faza ciclului economic. The results can be used as benchmarks in formulating flexible policies adapted to the uncertainties caused by the health crisis, inflation, and geopolitical tensions.

În ansamblu, cercetarea propune un cadru analitic complex și integrat, capabil să sprijine deciziile de politică economică în contexte de volatilitate și incertitudine, oferind în același timp contribuții teoretice și aplicative relevante pentru literatura de specialitate din domeniul economiei monetare.

CUVINTE CHEIE: cicluri economice, economie monetară, șocuri externe, criza sanitară, criza financiară, creștere economică, inflație

CUPRINS

REZUMAT.....	2
CUPRINS.....	3
INTRODUCERE	1
1. LITERATURA DE SPECIALITATE.....	8
1.1. IDENTIFICAREA CICLURILOR ECONOMICE ȘI ESTIMAREA PROBABILITĂȚILOR DE RECESIUNE	8
1.2. ANALIZA IMPACTULUI ȘOCURILOR EXTERNE ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE.....	15
1.2.1. Analiza funcțiilor de răspuns la impuls utilizând modele SVAR.....	16
1.2.2. Analiza cauzalității Granger pe baza unui model cu mecanism de corecție a erorilor (ECM)	19
1.3. ANALIZA MĂSURILOR DE POLITICĂ MONETARĂ ÎN GESTIONAREA CRIZELOR ECONOMICE	22
2. METODOLOGIA CERCETĂRII.....	28
2.1. IDENTIFICAREA CICLURILOR ECONOMICE ȘI ESTIMAREA PROBABILITĂȚILOR DE RECESIUNE	28
2.1.1. Algoritmul Bry-Boschan trimestrial (BBQ)	28
2.1.2. Filtrul Hodrick-Prescott (HP)	29
2.1.3. Metoda Componentelor Principale (PCA).....	31
2.1.4. Modele de estimare a probabilităților: Probabilitate liniară, PROBIT și LOGIT 33	
2.1.5. Modelul Markov-Switching pentru comutarea regimurilor.....	35
2.2. ANALIZA IMPACTULUI ȘOCURILOR EXTERNE ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE.....	39
2.2.1. Analiza funcțiilor de răspuns la impuls utilizând modele SVAR.....	42
2.2.2. Analiza cauzalității Granger pe baza unui model cu mecanism de corecție a erorilor (ECM)	45
2.3. ANALIZA MĂSURILOR DE POLITICĂ MONETARĂ ÎN GESTIONAREA CRIZELOR ECONOMICE	49
3. REZULTATE.....	55
3.1. IDENTIFICAREA CICLURILOR ECONOMICE ȘI ESTIMAREA PROBABILITĂȚILOR DE RECESIUNE	55
3.1.1. Identificarea fazelor ciclurilor economice la nivel macroeconomic	56

3.1.2.	Identificarea fazelor ciclurilor economice la nivel sectorial	75
3.2.	ESTIMAREA PROBABILITĂȚILOR DE INTRARE ÎN RECESIUNE	80
3.2.1.	Estimarea probabilităților utilizând PROBIT și LOGIT	81
3.2.2.	Estimarea probabilităților utilizând Markov-Switching	89
3.3.	ANALIZA IMPACTULUI ȘOCURILOR EXTERNE ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE.....	95
3.3.1.	Analiza funcțiilor de răspuns la impuls utilizând modele SVAR.....	97
3.3.2.	Analiza cauzalității Granger pe baza unui model cu mecanism de corecție a erorilor (ECM)	111
3.4.	ANALIZA MĂSURILOR DE POLITICĂ MONETARĂ ÎN GESTIONAREA CRIZELOR ECONOMICE	115
3.4.1.	Estimarea modelelor BVAR și FAVAR.....	118
3.4.2.	Estimarea modelelor TVP-FAVAR	124
4.	CONCLUZII	128
	REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	131
	ANEXE	139
	LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR	142
	LISTA TABELELOR.....	144
	LISTA FIGURILOR ȘI GRAFICELOR.....	145
	LISTA ANEXELOR	147